

محمدی، امین؛ مرجانی، سیدعباس(۱۳۹۳) بررسی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران (مطالعه موردي: کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی). پژوهشنامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۴(۱)، ۱۶۸-۱۵۳.

بررسی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی)

امین محمدی^۱، سید عباس مرجانی^۲

تاریخ دریافت: ۹۱/۹/۱۷ تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۲/۲۶

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر ارزیابی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر، از نوع توصیفی- پیمایشی می‌باشد. جامعه‌ی آماری، شامل کلیه‌ی کتابداران کتابخانه‌ی مرکزی آستان قدس رضوی ($N = 67$) می‌باشد، و به منظور انتخاب نمونه‌ی آماری، از روش سرشماری استفاده شد. در این پژوهش ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ی سنجش قابلیت‌های کارآفرینی بود. تحلیل داده‌های گردآوری شده در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران در زمینه‌ی خلاقیت، ریسک‌پذیری، توفیقی طبی، مرکز کنترل درونی و تحمل انهم بالاتر از حد میانگین است، اما نمرات استقلال‌طلبی کتابداران از متوسط نمره معیار پایین تر می‌باشد. این یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران با کارآفرینی آنان رابطه‌ی مستقیم و معناداری وجود دارد. در نهایت یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب جنسیت، ساخته‌ی کاری و سطح تحصیلات تفاوت معناداری وجود ندارد.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که کتابداران مورد بررسی، قابلیت‌های کارآفرینی را دارا هستند، این می‌تواند به عنوان فرصتی استثنائی برای سیاست‌گذاران حوزه کتابداری به منظور بهره‌برداری و برنامه‌ریزی توسعه کارآفرینی در جامعه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: کارآفرینی، قابلیت‌ها، کتابداران، کتابداری، آستان قدس رضوی.

۱. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی A_Mohammadi88@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی Marjani54@gmail.com

مقدمه

کارآفرینی نقشی کلیدی در بهبود بهره‌وری، افزایش فعالیت‌های نوآورانه و بهبود ظرفیت نوآورانه و رقابتی سازمان‌ها ایفا می‌کند و به عنوان موضوع حائز اهمیتی مطرح می‌شود (McDougall & Oviatt, 2000). در واقع، با توجه به افزایش سریع رقبای جدید و ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های سنتی، ضرورت کارآفرینی در سازمان‌ها احساس می‌شود، در این ارتباط وظیفه‌ی سازمان‌های پویا کشف و پرورش افراد خلاق و کارآفرین است.(Mahdavi & Azari, 2006, p13).

در حوزه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی، تغییرات در فناوری و به دنبال آن تغییر در انتظارات مراجعان و امکاناتی که ارائه‌دهندگان خدمات عرضه می‌کنند، کتابخانه‌ها و کتابداران را ملزم کرده است تا برای حفظ بقای خود مبارزه کنند (Rahmati Tash, 2007, p13). همچنین در این حوزه، با وجود این که هسته- ای اولیه‌ی کاری آن، یعنی تدارک مجموعه‌ای سازمان یافته از مواد و کمک به کاربرد آن‌ها ثابت مانده است، اما چگونگی انجام این کارها در حال تحول است به طوری که تغییر و تحول به عنوان یک سبک زندگی مطرح هست (Giesecke & McNeil, 2010). بنابراین بسیار حیاتی است که کتابخانه‌ها و کتابداران فراتر از نقش سنتی خود به عنوان کانال‌های منفعل اطلاعات حرکت کنند و فعالانه به بازاریابی خدمات خود پردازند و به کارآفرینی در سازمان خود پردازند (Shelagh, 2003).

بنابراین، در چنین شرایطی پرورش کتابدارانی کارآفرین و خلاق که بتوانند پیوسته خود را با دنیای جدید هماهنگ و سازگار کنند، ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا، بررسی توانمندی‌های کارآفرینی کتابداران، بهبود و تقویت این توانمندی‌ها در محیط‌های کاری و سازمانی به ویژه در کتابخانه‌ها، می‌تواند گره‌گشای بسیاری از مشکلات اقتصادی- اجتماعی جامعه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی کشور باشد.

بیان مسئله

جامعه کتابداری کشور ما از آن دسته گروه‌هایی است که مشکل کارآفرینی در آن به وضوح به چشم می‌آید. نوآوری و خلاقیت جایگاه چندانی در میان کتابداران وجود ندارد، محدودیت‌های راه- اندازی کسب و کار برای کتابداران ایجاد مشکل می‌کند، مهارت‌های راهاندازی کسب و کار به کتابداران آموخته نمی‌شود و خلاصه اینکه جامعه کتابداری ایران نیز مانند برخی از گروه‌ها با معضلی به نام کارآفرینی رو برو می‌باشد (khosravi, 2005).

در حال حاضر کتابخانه‌ها در محیطی به سرعت در حال تغییر، مشغول به فعالیت می‌باشند، به طوری که کتابداران و مدیران کتابخانه‌ها را با چالش رو برو کرده و آنان را مجبور به تجدیدنظر در

کسب و کار سنتی خود کرده است. نوآوری‌های فناورانه، برنامه‌های جدید اجتماعی و فرهنگی و تغییر در مشارکت فرهنگی و رسانه‌های مصرفی بخشی از چالش‌های امروزی کتابداران و مدیران کتابخانه‌ها می‌باشد. بنابراین، مدیران و کتابداران به منظور ایجاد و حفظ پیشرفت کتابخانه‌ها نیاز دارند تا به کارآفرینی روی یاورند (Nijboer, 2006).

راهبردهای شناخته شده کارآفرینی تأثیر مثبت خود را در رویارویی با چالش‌های اقتصادی اثبات کرده‌اند. لذا بررسی بخشی از این راهبردها در حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، خدمات کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را بهبود خواهد بخشید (Rastghr Heravi, 2009, p3). بنابراین، به نظر می‌رسد نظام کتابداری و اطلاع‌رسانی کشور به منظور غلبه بر مشکلات خود، به کتابدارانی با قابلیت‌های کارآفرینی همچون ریسک‌پذیری حساب شده، نیاز به موقوفیت بیشتر، خلاقیت و نوآوری، چالش طلبی، عمل گرایی، کانون کنترل درونی و ... نیاز دارد تا بتوانند عرصه کتابداری کشور را متحول و همگام با تغییرات جهانی کنند.

بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد، مهم‌ترین عامل مؤثر در حرکت کارآفرینی از قوه به فعل و بروز روحیه کارآفرینی در جامعه، پرورش قابلیت‌ها و مهارت‌های کارآفرینی در افراد است (Hosaini & Hosaini, 2012, p2). در این راستا، می‌توان با بهبود بخشیدن محیط کتابخانه‌ها و ایجاد فضای مطلوب در محیط کار، فرصت مناسب و مقتضی را برای رشد روحیه کارآفرینی در کتابداران و به تبع آن محیط کتابخانه‌ها ایجاد کرد و از این طریق به روند حاکم شدن روحیه کارآفرینی و رفتار کارآفرینانه بر کل جامعه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی کمک کرد.

بنابراین با توجه به وضعیت فعلی کتابداران در ایران، فقدان برنامه‌ای جامع و فراگیر برای حل معضل گسترش خلاقیت و کارآفرینی و ایجاد اشتغال و استفاده از توانمندی‌های این قشر از جامعه کاملاً احساس می‌شود. با توجه به آنچه گفته شد شناسایی و پرورش قابلیت‌ها و ویژگی‌های کارآفرینانه کتابداران می‌تواند به رشد و پرورش کارآفرینی در حوزه‌ی کتابداری کمک شایانی نماید. بنابراین پژوهش حاضر باهدف بررسی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران کتابخانه‌ی مرکزی آستان قدس رضوی سعی در پاسخ دادن به پرسش‌های زیر دارد:

- ۱- وضعیت قابلیت‌های کارآفرینی در کتابداران کتابخانه آستان قدس رضوی چگونه است؟
- ۲- آیا بین قابلیت‌های کارآفرینی با کارآفرینی کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی رابطه‌ی معناداری وجود دارد؟

۳- آیا بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران کتابخانه آستان قدس رضوی بر حسب ویژگی‌های فردی (جنسیت، سابقه‌ی کاری و سطح تحصیلات) تفاوت معناداری وجود دارد؟

پیشینه‌ی پژوهش

کارآفرینی از ابتدای خلقت بشر و همراه با او در تمام جنبه‌های مختلف زندگی انسان حضور داشته و مبنای تمامی تحولات و پیشرفت‌های بشری بوده است و لذا تعاریف زیاد و متنوعی از آن ارائه شده است، با این همه، مفهوم و ماهیت اصلی کارآفرینی هنوز شناخته‌شده نیست و نمی‌توان تعریف استاندارد و جامع و مانعی از آن به دست داد (Samad Aghaei, 1988, p9). Thompson (2000) معتقد است کارآفرینی فرایندی است که بتوان با استفاده از خلاقیت، عنصر جدیدی را همراه با ارزش جدید با استفاده از زمان، منابع، ریسک و به کارگیری دیگر عوامل به وجود آورد. در واقع کارآفرینی را می‌توان یک فرایند پویا نامید؛ که شامل آرمان، تحول، دگرگونی و خلاقیت می‌شود. این فرایند به کاربرد و استفاده‌ی نیرو و انگیزه افراد در جهت خلق و اجرای ایده‌های نو و همچنین راه حل‌های کاربردی احتیاج دارد (Kuratko & Hodgetts, 2004, p3).

کارآفرینی در کتابداری و اطلاع‌رسانی به فرایندی اطلاق می‌شود که در طی آن یک متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی با ایده‌های نو، خلاق و شناسایی فرصت‌های جدید و نوآور، به تولید کالا یا خدمت مبادرت ورزد. آگاهی از بازار، محیط، جامعه و نیازهای مشتریان و دارا بودن نگرش کارآفرین، یک متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی را در آفرینش و یا یافتن فرصت و پرداختن به آن یاری می‌دهد (Scienceand Information ManagementBlog, 2010).

پیشینه‌ی مطالعات کارآفرینی اشاره دارد که کارآفرینان دارای ویژگی‌ها و قابلیت‌های مخصوصی هستند. هر چند در این پیشینه، یک مجموعه پذیرفته شده جامع از قابلیت‌های کارآفرینان وجود ندارد (Kruzic & Pavic, 2010). برخی به ابعاد روان‌شناختی، چون داشتن تفکر واگرا، تفکر جانی، تفکر مثبت و تفکر خلاق تأکید می‌کنند. گروهی ویژگی‌های جمعیت شناختی نظیر سن، جنسیت، سابقه‌ی خانوادگی و میزان تحصیلات را مهم می‌دانند و برخی دیگر به مجموعه‌ای از این ویژگی‌ها اشاره می‌کنند (Honardy, 1982). در مجموع ویژگی‌های کارآفرینان را می‌توان به پنج دسته اصلی شامل: ویژگی‌های فردی، انگیزه‌ها، عوامل جمعیت شناختی، سبک‌های رفتاری، و مهارت‌ها تقسیم کرد (Ahmadpuor Daryani, 2001, p84). پژوهش‌ها در مورد ویژگی‌ها و قابلیت‌های کارآفرینان، به وسیله‌ی افراد و گروه‌های زیادی صورت گرفت و هر کدام نیز به ویژگی‌هایی در این زمینه دست یافتند. قابلیت‌هایی که

اغلب برای کارآفرینان ذکر شده عبارت‌اند از: استقلال طلبی (Collins & Moore, 1964)، مرکز کنترل درونی (Brockhaus, 1980; Brockhaus & Horwitz, 1986; Shapero, 1975)، خلاقیت (Wilken, 1979) گرایش به خطرپذیری (Begley & Boyd, 1987; Brockhaus, 1980) و نیاز به موفقیت (Dvir & Sadeh & Malach-Pines, 2010); (Begley & McClelland, 1979).

در این پژوهش پس از بررسی جامع پیشینه‌ی پژوهش‌های کارآفرینی از دیدگاه‌های مختلف، قابلیت‌های زیر به عنوان مؤلفه‌های شخصیت کارآفرین در کتابداران انتخاب شد:

۱. خلاقیت: به طور معمول خلق یک ایده یا محصول که تازه و مفید باشد به عنوان ویژگی مرکزی خلاقیت پذیرفته شده است. کارول (Carroll, 1993) اشاره می‌کند که خلاقیت هم شامل سلاست (توانایی خلق ایده‌ها) و هم ابتکار (پاسخ‌های جدید و غیرعادی) هست (Furnham & Bachtiar, 2008).

۲. توفیق طلبی: نیاز به موفقیت عبارت است از میل برای انجام کارهای سخت، سرآمد و برتر بودن، و بهتر عمل کردن نسبت به سایرین به منظور دست‌یابی به یک احساس پیشرفت شخصی (Cools & Broeck, 2006). افرادی که از توفیق طلبی بالایی برخوردار هستند، ترجیح می‌دهند تا به طور شخصی مسئولیت حل مشکلات، تعیین اهداف و دست‌یابی به آنها را از طریق تلاش شخصی خود بر عهده گیرند. این افراد در کارهای چالش‌برانگیز کارآیی بیشتری از خود نشان می‌دهند و در زمینه‌ی یافتن راههای جدیدتر و بهتر جهت بهبود عملکردشان خلاق می‌باشند (Gurol & Atsan, 2006).

۳. مرکز کنترل درونی: مرکز کنترل، یک سازه روان‌شناسی که اشاره دارد به اینکه آیا افراد اعتقاددارند که رفتارها یا تلاش‌هایشان تحت کنترل خودشان می‌باشند. در واقع مرکز کنترل به ادراک افراد در مورد علت‌های اساسی واقع زندگی‌شان اشاره می‌کند (Low & Hung, 2009). افراد با مرکز کنترل درونی موفقیت‌های را به اعمال و فعالیت‌های خودشان نسبت می‌دهند (Arslan & Dilmac & Hamarta, 2009).

۴. ریسک‌پذیری: عبارت است از پذیرش مخاطره‌های معتدل که می‌توانند از طریق تلاش‌های شخصی مهار شوند اشاره دارد (Ahmadpuor Daryani, 2001, 84).

۵. تحمل ابهام: قدرت تحمل ابهام، توانایی واکنش مثبت به موقعیت‌های مبهم و تصمیم‌گیری تحت شرایط مبهم و اطلاعات ناکافی می‌باشد (Gurol & Atsan, 2006). افرادی که دارای

تحمل ابهام بالا می‌باشد اغلب تمایل دارند تا موقعیت‌های مبهم را به عنوان یک موقعیت خوشایند و مطلوب مشاهده کنند و با آن به شیوه‌ای که عملی و سازگار است برخورد کنند (Kajs & Mccollum, 2009).

۶. استقلال طلبی: نیاز به استقلال از ویژگی‌هایی است که به عنوان یک نیروی بسیار برانگیزاند مورد تأکید واقع شده است. مک کرین و فلاینگان (MacKeran & Flannigan, 1996) معتقدند که استقلال طلبی را می‌توان به صورت عباراتی نظیر "کنترل داشتن بر سرنوشت خود"، "کاری را برای خود انجام دادن" و "آقای خود بودن" تعریف کرد (Ahmadpuor Daryani, 2001, 87).

هوارد (Howard, 2004) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر توسعه قابلیت‌های کارآفرینی (استقلال طلبی، ریسک‌پذیری، انگیزه پیشرفت، کنترل درونی، اعتمادبه نفس و خلاقیت) بر کارآفرینی دانش آموزان انجام داده است. نتایج پژوهش وی نشان داده است که رابطه‌ی مستقیمی بین قابلیت‌ها و توانایی کارآفرینی افراد وجود دارد.

یافته‌های پژوهش رستگار هروی (Rastghar Heravi, 2009) باهدف سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی کتابداران نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی توفیق طلبی، خلاقیت، ریسک‌پذیری، مرکز کنترل درونی و کارآفرینی کتابداران رابطه‌ی معناداری وجود دارد، اما بین ویژگی شخصیتی تحمل ابهام و کارآفرینی کتابداران و رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که بین سابقه کار، جنسیت، رشته تحصیلی و میزان تحصیلات کتابداران و میزان کارآفرینی آنان رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

نتایج پژوهش رئیسی و همکاران (Raeisi et.al, 2008) به منظور بررسی رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی مدیران با کارآفرینی نشان داد که رابطه‌ی مستقیم و معنی‌داری بین ویژگی‌های شخصیتی مدیران و کارآفرینی سازمانی وجود دارد. نتایج پژوهش پرداختچی و همکاران (Pardakht Chi et.al, 2008) به منظور بررسی اثربخشی مدیریت در زمینه‌سازی برای بروز و پرورش کارآفرینی نشان داد که بین ویژگی‌های کارآفرینی کارکنان برحسب متغیرهای سابقه‌ی خدمت و سطح تحصیلات تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. یافته‌های پژوهش بدربی و همکاران (Badriet.al, 2006) باهدف بررسی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه اصفهان نشان داد که بین قابلیت‌های کارآفرینی در زمینه‌ی استقلال طلبی، کنترل درونی، انگیزه پیشرفت و خلاقیت رابطه‌ی معنادار وجود دارد و نمرات دانشجویان بالاتر از حد میانگین بوده است، اما در زمینه ریسک‌پذیری رابطه معنادار نبوده و نمرات مربوط به آن در حد میانگین بود.

یافته‌های پژوهش مهدوی و عذاری (Mahdavi & Azari, 2006) به منظور بررسی میزان کارآفرینی مدیران سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان‌های تابع نشان داد که بین کارآفرینی مدیران با جنسیت، تحصیلات و تجربه خدمتی آن‌ها رابطه‌ی معناداری وجود ندارد.

یافته‌های پژوهش صباغیان و همکاران (Sabaghyan et.al, 2005) به منظور بررسی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان، نشان داد که متغیرهای خلاقیت، مخاطره‌پذیری، نیاز به توفیق طلبی، اعتقاد به کنترل درونی، استقلال طلبی و تحمل ابهام با کارآفرینی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.

نتایج پژوهش حداد عادل (Hadad Adel, 2000) باهدف بررسی عوامل مؤثر در رشد و پرورش کارآفرینان از دیدگاه مدیران صنایع ایران نشان می‌دهد که بین کارآفرینی مدیران بر حسب جنسیت تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که بین کارآفرینی مدیران بر حسب سطح تحصیلات تفاوت معنی‌داری وجود دارد، به نحوی که با افزایش سطح تحصیلات به ویژه در سطوح بالاتر از لیسانس امکان کارآفرینی مدیران به طور معنی‌داری افزایش پیدا می‌کند (Imani et.al, 2005, 154).

به طور کلی، بررسی پیشینه‌ی پژوهش نشان می‌دهد که بررسی‌های انجام‌شده در داخل کشور باهدف بررسی کارآفرینی در کتابداری و اطلاع‌رسانی بسیار محدود و اندک بوده و اغلب در سایر حوزه‌ها همچون مدیریت و اقتصاد متمرکز بوده است. این پژوهش نشان داده است که بین ویژگی‌های و قابلیت‌های کارآفرینانه و تمایل به کارآفرینی در افراد رابطه‌ی معناداری وجود دارد. لذا، برای این‌که بتوان شاهد گسترش و نفوذ کارآفرینی در حوزه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی بود، افزایش قابلیت‌های کارآفرینی در حوزه‌ی کتابداری به عنوان یک نیاز مطرح هست و پیش‌نیاز آن، شناخت و سنجش این قابلیت‌ها در کتابداران و اطلاع‌رسانان است. بنابراین، برای برقراری پیوند بیشتر میان کارآفرینی و کتابداری، ضرورت انجام پژوهش‌هایی در این‌باره، آشکار می‌باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحقیق "کاربردی" و با توجه به ماهیت موضوع و هدف‌های پژوهش توصیفی-پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی در سال ۱۳۹۱ می‌باشد و به ذلیل محدود بودن جامعه، کل جامعه به عنوان نمونه‌ی آماری انتخاب شده است، به عبارت دیگر در این پژوهش از روش سرشماری برای نمونه‌گیری استفاده شده است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ی سنجش کارآفرینی استفاده شد. این پرسشنامه با اقتباس از پرسشنامه استاندارد شده‌ی بین‌المللی مرکز کارآفرینی دانشگاه "دارham" که در کشورهای

Mختلف هند، مالزی، فیلیپین و انگلیس آزمون شده و در رساله‌ی دکترای احمدپور داریانی (Ahmadpuor Daryani, 1998) در دانشگاه تربیت مدرس و با بهره‌گیری از نظر صاحب‌نظران این رشته طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۴ سؤال است، که ۶ قابلیت کارآفرینی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و پاسخ هر سؤال روی یک مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از خیلی زیاد (۵) تا خیلی کم (۱) نمره‌گذاری می‌شود. روای پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر، پس از محاسبه‌ی آلفای کرونباخ $\alpha = 0.86$ به دست آمد. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه خلاقیت $\alpha = 0.62$ ، ریسک‌پذیری $\alpha = 0.80$ ، توفیق‌طلبی $\alpha = 0.79$ ، استقلال‌طلبی $\alpha = 0.57$ ، مرکز کنترل درونی $\alpha = 0.56$ و تحمل ابهام $\alpha = 0.78$ به دست آمد.

تحلیل داده‌های گردآوری شده، در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام شد. در سطح آمار توصیفی با استفاده از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، میانگین و انحراف معیار به کار توصیف داده‌های پژوهش پرداخته شد. در سطح آمار استنباطی با استفاده از آزمون‌های t تک نمونه‌ای، همبستگی پرسون، χ^2 مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه تحلیل، رابطه‌ی میان متغیرهای مختلف بررسی شده است.

یافته‌های پژوهش

پرسش اول: وضعیت قابلیت‌های کارآفرینی (خلاقیت، ریسک‌پذیری، توفیق‌طلبی، استقلال-طلبی، مرکز کنترل درونی و تحمل ابهام) در کتابداران کتابخانه آستان قدس رضوی چگونه است؟ در جدول (۱)، خلاصه‌ای از توزیع آماری میانگین و انحراف استاندارد نمرات حاصل از قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که در بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران، توفیق‌طلبی (۱۶/۱۷) بیشترین و استقلال‌طلبی (۱۱/۵۶) کمترین میانگین را به خود اختصاص داده است. با توجه به میانگین‌های به دست آمده قابلیت‌های کارآفرینی در کتابداران به ترتیب از بیشترین به کمترین عبارت است از: توفیق‌طلبی، مرکز کنترل درونی، خلاقیت، ریسک‌پذیری، تحمل ابهام و استقلال‌طلبی. نتایج جدول همچنین حاکی از این است که در بین قابلیت‌های کارآفرینی، میانگین توفیق‌طلبی، مرکز کنترل درونی، خلاقیت و ریسک‌پذیری در سطح ۹۹ درصد، و تحمل ابهام در سطح ۹۵ درصد به صورت معناداری بالاتر از متوسط یعنی نمره ۱۲ بود. اما قابلیت استقلال‌طلبی در سطح ۹۵ درصد معنادار نبود ($P < 0.05$ ، یعنی این قابلیت در حدود متوسط نمره تست یعنی ۱۲ می‌باشد).

جدول(۱): نتایج آزمون t تک گروهی در ارتباط با قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران

Sig.	df	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	متغیرها
.000	۶۶	۱۰/۷۳	۲/۴۰	۱۵/۱۴	۶۷	خلاقیت
.000	۶۶	۵/۶۱	۳/۰۸	۱۴/۱۱	۶۷	ریسک پذیری
.000	۶۶	۱۲/۷۱	۲/۶۹	۱۶/۱۷	۶۷	توفيق طلبی
.0193	۶۶	-۱/۳۱	۲/۶۹	۱۱/۵۶	۶۷	استقلال طلبی
.000	۶۶	۱۳/۷۴	۲/۳۰	۱۵/۸۶	۶۷	کنترل درونی
.0048	۶۶	۲/۰۱	۲/۹۷	۱۲/۷۳	۶۷	تحمل ابهام

Test Value= 12

پرسش دوم: آیا بین قابلیت‌های کارآفرینی با کارآفرینی کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی رابطه‌ی معناداری وجود دارد؟

در جدول(۲) نتایج آزمون همبستگی بین قابلیت‌های کارآفرینی با کارآفرینی کتابداران نشان داده شده است. نتایج اطلاعات آماری حاکی از این است که بین خلاقیت، ریسک‌پذیری، توفيق طلبی، استقلال طلبی، مرکز کنترل درونی و تحمل ابهام کتابداران با کارآفرینی آن‌ها در سطح ۹۹٪ رابطه‌ی مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

جدول(۲): نتایج ضریب همبستگی بین قابلیت‌ها و کارآفرینی کتابداران

کارآفرینی	r	خلاقیت	ریسک‌پذیری	توفيق طلبی	استقلال طلبی	کنترل درونی	تحمل ابهام
	sig						
		.0/۷۶۱ **	.0/۷۶۱ **	.0/۷۳۹ **	.0/۴۸۶ **	.0/۵۰۱ **	.0/۷۵۴ **
		.0/۰۰۰	.0/۰۰۰	.0/۰۰۰	.0/۰۰۰	.0/۰۰۰	.0/۰۰۰

*n = ۶۷ = معناداری در سطح ۱ درصد

پرسش سوم: آیا بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران کتابخانه آستان قدس رضوی بر حسب ویژگی‌های دموگرافی (جنسیت، سابقه کاری و سطح تحصیلات) تفاوت معناداری وجود دارد؟ برای پاسخگویی به پرسش بالا از آزمون‌های t و تحلیل واریانس یک طرفه استفاده گردید. در جدول(۳) نتایج آزمون t مستقل بین میانگین‌های قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران با توجه به جنسیت آن‌ها

آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران به تفکیک جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد.

جدول (۳): خلاصه نتایج آزمون t قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب جنسیت

<i>sig</i>	<i>t</i> مقدار	انحراف معیار	میانگین	تعداد	جنسیت	مؤلفه
۰/۶۹۳	۰/۳۹۷	۲/۶۴	۱۵/۲۶	۳۴	مرد	خلاقیت
		۲/۱۵	۱۵/۰۳	۳۳	زن	
۰/۸۷۹	۰/۱۵۲	۳/۷۲	۱۴/۱۷	۳۴	مرد	ریسک‌پذیری
		۲/۳۰	۱۴/۰۶	۳۳	زن	
۰/۶۴۷	-۰/۴۵۹	۲/۶۲	۱۶/۰۲	۳۴	مرد	توافق طلبی
		۲/۷۹	۱۶/۳۳	۳۳	زن	
۰/۵۷۲	-۰/۵۶۷	۲/۸۹	۱۱/۳۸	۳۳	مرد	استقلال طلبی
		۲/۵۰	۱۱/۷۵	۳۴	زن	
۰/۵۶۸	۰/۵۷۴	۲/۱۵	۱۵/۷۰	۳۳	مرد	مرکز کنترل درونی
		۲/۴۶	۱۶/۰۳	۳۴	زن	
۰/۹۹۱	۰/۰۱۱	۳/۰۳	۱۲/۷۳	۳۴	مرد	تحمل ابهام
		۲/۹۶	۱۲/۷۲	۳۳	زن	
۰/۸۱۰	-۰/۲۴۱	۱۱/۷۸	۸۵/۲۹	۳۴	مرد	کارآفرینی
		۱۰	۸۵/۹۳	۳۳	زن	

در جدول (۴) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران با توجه به سابقه‌ی کاری آن‌ها آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سابقه‌ی کاری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

جدول (۴): نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سابقه‌ی کاری

<i>sig</i>	<i>F</i>	میانگین مجذورات	مجموع مجذورات	<i>df</i>	گروه	متغیر
۰/۸۶۹	۱/۱۴۱	۰/۸۳۳ ۵/۹۱۹	۱/۶۶۷ ۳۷۸/۸۴۱	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	خلاقیت

۰/۲۶۵	۱/۳۵۸	۱۲/۸۰۳ ۹/۴۲۹	۲۵/۶۰۶ ۶۰۳/۴۳۹	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	ریسک‌پذیری
۰/۵۷۸	۰/۵۵۳	۴/۰۵۷ ۷/۳۴۰	۸/۱۱۳ ۴۶۹/۷۳۷	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	توفيق طلبی
۰/۵۲۰	۰/۶۶۰	۴/۸۳۳ ۷/۳۲۵	۹/۶۶۶ ۴۶۸/۷۸۲	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	استقلال طلبی
۰/۳۵۱	۱/۰۶۶	۵/۶۳۶ ۵/۲۸۹	۱۱/۲۷۲ ۳۳۸/۵۱۹	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	مرکز کنترل درونی
۰/۱۶۸	۱/۸۳۵	۱۵/۸۶۶ ۸/۶۴۷	۳۱/۷۳۲ ۳۳۸/۵۱۹	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	تحمل ابهام
۰/۳۱۷	۱/۰۱۷	۱۳۷/۴۴۶ ۱۱۷/۵۱۶	۲۷۴/۸۹۲ ۷۵۲۱/۷۳۳	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	کارآفرینی

در جدول(۵) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سطح تحصیلات آن‌ها آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سطح تحصیلات تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

جدول(۵): نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سطح تحصیلات

متغیر	گروه	df	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	sig
خلاقیت	بین گروهی درون گروهی	۶۴	۱۱/۸۳۴ ۳۷۸/۶۷۳	۰/۹۱۷ ۵/۹۱۷	۰/۱۵۵	۰/۸۵۷
ریسک‌پذیری	بین گروهی درون گروهی	۶۴	۳۲/۵۴۳ ۵۹۶/۵۰۲	۱۶/۲۷۲ ۹/۳۲۰	۱/۷۴۶	۰/۱۸۳
توفيق طلبی	بین گروهی درون گروهی	۶۴	۱۶/۵۱۱ ۴۶۱/۳۴۰	۸/۲۵۶ ۷/۲۰۸	۱/۱۴۵	۰/۳۲۵
استقلال طلبی	بین گروهی درون گروهی	۶۴	۱۵/۷۷۵ ۴۶۲/۶۷۳	۷/۸۸۷ ۷/۲۲۹	۱/۹۴۶	۰/۳۴۲

۰/۱۵۱	۱/۹۴۶	۱۰/۰۲۶ ۵/۱۵۲	۲۰/۰۵۱ ۳۲۹/۷۴۰	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	مرکز کنترل درونی
۰/۸۲۵	۰/۱۹۳	۱/۷۵۴ ۹/۰۸۸	۳/۵۰۷ ۵۸۱/۶۵۷	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	تحمل ابهام
۰/۳۳۸	۱/۱۰۳	۱۲۹/۹۰۴ ۱۱۷/۷۵۲	۲۵۹/۸۰۹ ۷۵۳۶/۱۰۲	۲ ۶۴	بین گروهی درون گروهی	کارآفرینی

بحث و نتیجه‌گیری

از دیدگاه متخصصان و صاحب‌نظران حوزه‌ی کتابداری رشد و گسترش کارآفرینی در کتابداری مستلزم عوامل متعددی است که از آن جمله می‌توان به شناخت عوامل مساعد و بازدارنده کارآفرینی و راههای عملی رفع موانع، شناخت بهتر فرصت‌های کارآفرینی و سیاست‌گذاری برای استفاده از فرصت‌های مذکور، ترغیب دانش‌آموختگان مستعد گروههای کتابداری به فعالیت‌های کارآفرینی اشاره کرد. در این راستا به نظر می‌رسد شناسایی و پرورش قابلیت‌های کارآفرینی در کتابداران یکی از عوامل مساعد کننده کارآفرینی است که می‌تواند به رشد و پرورش روحیه کارآفرینی و به تبع آن انگیزه‌ها و رفتارهای کارآفرینانه در حوزه‌ی کتابداری کمک کند.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که در بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران، توفیق طلبی بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده است. بنابراین می‌توان استنباط کرد که اکثر کتابداران تمایلی به انجام کارهای روزمره و یکنواخت ندارند و بیشتر از انجام کارهای چالشی لذت می‌برند و آینده‌نگر هستند. آن‌ها همچنین ترجیح می‌دهند تا به طور شخصی مسئولیت حل مشکلات، تعیین اهداف و دست‌یابی به آن‌ها را از طریق تلاش شخصی خود بر عهده گیرند. این افراد در کارهای چالش‌برانگیز کارآیی بیشتری از خود نشان می‌دهند و در زمینه‌ی یافتن راههای جدیدتر و بهتر جهت بهبود عملکردشان خلاق می‌باشند. نتایج پژوهش همچنین نشان می‌دهد که مؤلفه‌ی مرکز کنترل درونی به معنی تمایل کتابداران به نسبت دادن پیامدهای واقعی به نتایج مهارت‌ها، ویژگی‌ها و رفتارهای خود و نه شرایط بیرونی چون شانس و تقدیر، و پس از آن مؤلفه‌ی ریسک‌پذیری به معنی تمایل کتابداران به پذیرش مخاطره‌های معتدل، انتخاب اهداف سخت و اهمیت ندادن به امنیت شغلی، دو قابلیت کارآفرینی هستند که پس از توفیق طلبی بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده بودند.

همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهند که کتابداران جامعه مورد بررسی از تحمل ابهام و به ویژه استقلال طلبی پایینی برخوردار می‌باشند. بدین معنی که اغلب آنان، توانایی لازم را برای شناسایی و تحلیل وضعیت مبهم و ساخت‌نیافته ندارند. میانگین پایین قابلیت استقلال طلبی نیز نشانگر این است که اغلب کتابداران تمایل اندکی به متفاوت بودن با دیگران، کنترل داشتن بر سرنوشت خود و آقای خود بودن برخوردار هستند. این کتابداران اغلب تمایل دارند تا در انجام کارها از دیگران کمک گرفته و از دستورات کاری ابلاغی پیروی نمایند. در واقع این رفتارها بیانگر آن است که به دلایل مختلف، از جمله فرهنگ حاکم بر جامعه و کتابخانه‌ها، کتابداران به صورت افراد وابسته و نه مستقل پرورش یافته و بزرگ می‌شوند. به طور کلی یافته‌های پژوهش نشان داد که کتابداران، به لحاظ برخورداری از قابلیت‌های کارآفرینی در سطح مطلوبی قرار دارند، به جز استقلال طلبی، که نمره‌ی کتابداران در حد متوسط بود.

یافته‌های مربوط به آزمون همبستگی بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران با کارآفرینی نشان داد که بین خلاقیت، ریسک‌پذیری، توفیق طلبی، استقلال طلبی، مرکز کنترل درونی و تحمل ابهام کتابداران با کارآفرینی آن‌ها در سطح ۹۹٪ رابطه‌ی مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. این یافته‌ها، با نتایج پژوهش رستگار هروی (Rastghr Heravi, 2009)، بدري و همکاران (Badriet.al, 2006)، بدري و همکاران (Howard, 2004) همسو (Sabaghyan et.al, 2005) و هوراد (Howard, 2004) همسو (Raeisi et.al, 2008) می‌باشد.

همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کارکنان بر حسب جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد. بدین معنی که بین قابلیت‌های کارآفرینی (خلاقیت، ریسک‌پذیری، توفیق طلبی، استقلال طلبی، مرکز کنترل درونی و تحمل ابهام) کتابداران زن و مرد تفاوتی وجود ندارد و کتابداران مرد و زن از قابلیت‌های کارآفرینی یکسانی برخوردار هستند. همسو با یافته‌های پژوهش حاضر، نتایج پژوهش مهدوی و عذاری (Mahdavi & Azari, 2006) و حداد عادل (Mahdavi & Azari, 2006) نیز نشان دادند که بین مؤلفه‌های کارآفرینی بر حسب جنسیت تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین نشان داد که بین قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران بر حسب سابقه‌ی کاری (۱ تا ۱۰، ۱۱ تا ۲۰ و ۲۱ تا ۳۰ سال) و سطح تحصیلات (فوق دیپلم، لیسانس و فوق لیسانس) تفاوت معناداری وجود ندارد. لذا می‌توان نتیجه گرفت که قابلیت‌های کارآفرینی و پرورش زمینه کارآفرینی برای کتابداران دارای تجربه و سابقه‌ی کاری مختلف و همچنین سطوح تحصیلات متفاوت مدیران، تقریباً یکسان است. این یافته‌ها، با نتایج پژوهش پرداختچی و همکاران (Pardakht Chi et.al, 2008) و مهدوی و عذاری

(Mahdavi & Azari, 2006) همسو و با نتایج پژوهش رستگار هروی (Rastghr Heravi, 2009) ناهمسو می‌باشد.

به طور خلاصه، قابلیت‌ها و ویژگی‌های کارآفرینان طیف گسترده‌ای را شامل می‌شود و کتابداران مورد بررسی نیز به نوعی از این ویژگی‌ها برخوردارند؛ نتایج پژوهش حاضر این امر را به خوبی نشان می‌دهد که میانگین نمرات قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران جامعه مورد بررسی – به جز در مؤلفه‌ی استقلال طلبی که در حد متوسطی می‌باشد – در سایر مؤلفه‌ها در سطح مطلوبی قرار دارد. محدود بودن پژوهش به کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی تعیین‌یافته‌ها را به جامعه‌های دیگر محدود می‌کند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های مشابه و وسیع‌تری در سطح کشور در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی بر حسب متغیرهای سن، جنسیت و سطح تحصیلات انجام شود.

به طور کلی با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- قبل از برگزاری دوره‌های آموزش کارآفرینی در زیرمجموعه‌های جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی مانند کتابخانه‌ها، با استفاده از ابزارهای استانداردشده، ویژگی‌ها و قابلیت‌های کارآفرینانه شرکت‌کنندگان مورد ارزیابی قرار گیرد؛ تا بتوان برای شکوفا کردن و تقویت قابلیت‌های کارآفرینانه افراد، مبتنی بر نوعی نیازمنجی علمی، برنامه‌ریزی نمود.
- پیشنهاد می‌شود با توجه به این که قابلیت‌های کارآفرینی قابل آموزش و انتقال هستند در محیط‌های کاری مربوط به کتابداران به آموزش و تقویت قابلیت‌های کارآفرینی پرداخته شود؛ تا از این طریق زمینه بروز و شکوفایی استعدادهای کارآفرینی در کتابداران فراهم گردد. این امر می‌تواند از طریق افزودن برنامه‌های آموزشی یا از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی ضمن خدمت تحقق یابد.
- نتایج پژوهش حاضر نشان داد که کتابداران مورد بررسی، قابلیت‌های کارآفرینی را دارا هستند، این می‌تواند به عنوان فرصتی استثنائی برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان حوزه کتابداری به منظور بهره‌برداری و برنامه‌ریزی برای رشد و توسعه کارآفرینی در جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی مورد استفاده قرار گیرد.
- با توجه به نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود تا با توجه به عدم تفاوت محسوس بین کتابداران بر حسب جنسیت، سابقه‌ی کاری و سطح تحصیلات در برخورداری از قابلیت‌های

کارآفرینانه، بدون نگرانی برای طراحی دوره‌های هماهنگ آموزش کارآفرینی اقدام نمایند، تا بستر مناسب برای تبدیل کتابداران به کارآفرینانی بالفعل فراهم شود.

کتابنامه

- Ahmadpour Dariani, M.(2004) .*Entrepreneurship: definitions, theories, models*. Fifth Edition, Tehran, Pardis Publishing Company.
- Arslan, C., Dilmac, B., Hamarta, E. (2009). Coping with stress and trait anxiety in terms of locus of control: a study with Turkishuniversity students, *Social behavior and personality*, 37(6), 791-800.
- Badri, E ; Liaghatdar, M; Abedi, M & Jafari, E.(2006). A Survey of Entrepreneurship Capabilities of Isfahan University Students. *Quarterly journal of Research and Planning in Higher Education*. 12 (2) :73-90.
- Cools, E., Broeck, H.V. (2008). The Hunt for the heffalump continues: can trait and cognitive characteristic predict entrepreneurial orientation?,*Journal of Small Business Strategy*, 18(2), 23-41.
- Dvir,D., Sadeh, A., Malach-Pines, A. (2010). The fit between entrepreneurs' personalities and the profile of the ventures they manage and business success: An exploratory study, *Journal of High Technology Management Research*, 21(1), 43–51.
- Giesecke, J. & McNeil, B. (2010). *Fundamentals of Library Supervision*. second edition. Chicago: ALA.
- Gurol, Y., Atsan, N. (2006). Entrepreneurial characteristics amongst university students some insights for entrepreneurship education and training in Turkey, *Education & Training*, 48(1), 25-38.
- Furnham, A. , Bachtiar, V. (2008). Personality and intelligence as predictors of creativity. *Personality and Individual Differences*, 45 (7), 613–617.
- Hosaini, R& Hosaini , E. (2012). Entrepreneurshipeducation: a new approachtosolve the employment problemof graduatesinagriculture,*National conference on entrepreneurship and management of knowledge based business*.
- Hornaday, J. (1982). Research about living entrepreneurs. In C. A. Kent, D. L. Sexton & K. H. Vester (Eds.). *Encyclopedia of entrepreneurship*,20-380.
- Howard, S. (2004), *Developing Entrepreneurial Potential in Youth: The Effects of Entrepreneurial Education and Venture Creation*, University of South Florida Repot, 3-17.
- Imani, M& Azarakhsh, T & Asheghi, M. (2009). *Entrepreneurship*. Tehran, Farhangh Sabz Publishing Company.
- Low .P , Hung. J. (2008). Factors influencing Hong KongCPAs' entrepreneurship in theaccounting profession. *Journal of Human Resource Costing &Accounting*, 13 (1), 29-45.
- Kajis, L.T. ,Mccollum, D. L (2009).Examining Tolerance for Ambiguity in the Domain of Educational Leadership. *Academy of Educational Leadership Journal*, 13(2).
- Khosravi, A. (2005). Fosterentrepreneurshipandcreative ideasforlibrarians and information, <http://khosraviar.blogfa.com/post-6.aspx>.

- Kuratko, D.F & Hodgetts,R.M. (2004).*Entrepreneurship: A contemporary approach*,Translation by Mehrabi and Tabrizi, Mashhad, Ferdowsi University Press.
- Mahdavi, M & Azari, Z. (2006). Employment Generation by Executives of State Management and Planning Organization (SMPO) and Its Subsidiaries.*Journal of Management & development process*, 20 (3 and 66) :13-27
- McDougall, P.P. Oviatt, B.M. (2000). International entrepreneurship: the intersection of two research path, *Academy of Management Journal*, 43(5), 902.
- Kružić, D., Pavić, I. (2010). Students' Entrepreneurial Characteristics: Empirical Evidence from Croatia, *The Business Review, Cambridge*, 14(2), 216-221.
- Nijboer J.. (2006). "Cultural entrepreneurship in libraries", *New Library World*, 107(9 & 10),434 – 443.
- Pardakht Chi, M; Haydari, M & Shafizadeh, H. (2009). Effectiveness of management to develop and foster entrepreneurship. *Journal of Business Management Perspective*, 26, 71-100.
- Raeissi, P; Nasiripour, A; Rostami; L & Khalesi, N. (2008).The Relation between Manager's Personality Traits and Entrepreneurship in Health Care Organizations affiliated with Tabriz University of Medical Sciences 2007 . *Journal of Health Administration*. 11 (33) :57-62.
- Rahmati, T. (2007). Entrepreneurship Development :The key to success Librarians, *Information Seeking & Information Science Monthly*, 1(5), 13-14.
- Rasteghar Heravi, Z. (2009). Assessment of personality traits of entrepreneurship on, librarians and information, Master's thesis, Department of Science and Information Science, Faculty of Psychology and Educational Sciences University Alzahra.
- Sabaghyan, Z & Ahmadpour Dariani M. & Azizi, M. (2005).A Study of Entrepreneurial characteristics on students. *Journal of Business Management Perspective*, 13&14, 190-163.
- Samad Aghayi J. (2008). *Entrepreneurship organization*. Tehran, Public Administration Training Center Publications.
- Shelagh. K. G, (2003). Special Librarians: Entrepreneurs within Organizations. *Wired West: Web Journal of the SLA Western Canada Chapter*.6(3).
- Scienceand Information Management (2010). <http://www.libexpert.blogfa.com/post-84.aspx>.

پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی
پرتمال جامع علوم انسانی